omgevingsveiligheid
& risicoanalyse

Adviesgroep AVIV BV
Boddenkampsingel 85
7514 AP Enschede

Externe veiligheid / Ditlaar 3 in Amsterdam

Project 266963
Datum 17 september 2026

Externe veiligheid / Ditlaar 3 in Amsterdam

Project	266963
Datum	17 september 2026
Auteur	[redacted]
Review	[redacted]
Versie nr.	0.8
Opdrachtgever	LBP SIGHT Kelvinbaan 40 3439 MT Nieuwegein

Inhoudsopgave

1 Inleiding 4

2 Normstelling externe veiligheid 5
2.1 Plaatsgebonden risico 5
2.2 Aandachtsgebied 6
2.3 Voorschriftengebied 6
2.4 EV-beleid gemeente Amsterdam 7
2.5 Omgevingsplan 8

3 EV-beoordeling 9
3.1 Planbeschrijving 9
3.2 Inventarisatie risicobronnen 9
3.3 Hogedruk aardgasleidingen 10

4 Toets gemeentelijk EV-beleid 12

5 Verantwoording groepsrisico 13
5.1 Algemeen 13
5.2 Beschrijving scenario 13
5.3 Verantwoording groepsrisico brandaandachtsgebied 13
5.4 Bkl artikel 5.2 Veiligheidsrisico's van branden, rampen en crises 16

6 Conclusie 17

Referenties 18

1 Inleiding

Het gebouw aan Ditlaar 3 fungeert momenteel als short stay hotel waarmee het een tijdelijke verblijfsvoorziening is. Het planvoornemen is om beschermd wonen (24-uursopvang) mogelijk te maken. Het plan past niet binnen het huidige, tijdelijke omgevingsplan (bestemmingsplan Nieuw Sloten).

Nabij de planlocatie liggen drie hogedruk aardgasleidingen. In verband met een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL) is daarom inzicht in de externe veiligheidsrisico's van de aardgasleidingen nodig. De resultaten van het EV-onderzoek worden in deze rapportage gepresenteerd.

2 Normstelling externe veiligheid

Milieubelastende activiteiten met gevaarlijke stoffen brengen risico's met zich mee doordat bij een ongeval gevaarlijke stoffen kunnen vrijkomen. Het risico voor personen die verblijven in de omgeving van een risicobron met gevaarlijke stoffen wordt gevat onder het begrip externe veiligheid (EV).

Onder de Omgevingswet worden de externe veiligheidsrisico's beoordeeld op basis van een plaatsgebonden risico (PR) en een groepsrisico (GR). Het PR is de kans op overlijden van een onbeschermd persoon die continu op één plek aanwezig is als gevolg van een incident met gevaarlijke stoffen. In het kader van het groepsrisico moet binnen aandachtsgebieden rekening gehouden worden met de kans op het overlijden van een groep van tien of meer personen per jaar als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval.

De Omgevingswet rust op drie pijlers:

1. Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) [1]

Beschrijft in Bijlage VII de milieubelastende activiteiten met gevaarlijke stoffen en bijbehorende te berekenen of aan te houden PR-afstanden en aandachtsgebieden.

2. Besluit activiteit leefomgeving (Bal) [2]

Beschrijft de milieubelastende activiteiten met (gevaarlijke) stoffen. Voor de mba's met een kleinere gevaarzetting dan die genoemd in het Bkl worden in het Bal de bijbehorende aan te houden (veiligheids)afstanden vermeld.

3. Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) [3]

Beschrijft in hoofdstuk 4 de aanvullende bouweisen die binnen een aandachtsgebied van toepassing kunnen worden verklaard.

Ad. 1) In bijlage VII van het Bkl worden de volgende milieubelastende activiteiten onderscheiden:

A. Activiteiten met vastgestelde afstanden zonder vergunningplicht (verwijzing naar Bal).
B. Activiteiten met vastgestelde afstanden met vergunningplicht (voorheen o.a. categoriale Bevi-inrichtingen).
C. Activiteiten met bij ministeriële regeling vastgestelde afstanden (o.a. basisnet).
D. Activiteiten met te berekenen afstanden zonder vergunningplicht (o.a. buisleidingen).
E. Activiteiten met te berekenen afstanden met vergunningplicht (voorheen o.a. Bevi-inrichtingen).

2.1 Plaatsgebonden risico

Voor zeer kwetsbare gebouwen[1] (bijv. ziekenhuis, penitentiaire inrichting, kinderdagverblijf) en kwetsbare gebouwen en locaties (bijv. woningen, grote kantoren) is de plaatsgebonden risicocontour PR 10^{-6} per jaar een *grenswaarde* (art. 5.7 Bkl) waar niet van afgeweken mag

[1] De definities van (zeer) (beperkt) kwetsbare gebouwen en locaties zijn opgenomen in Bkl Bijlage VI.

worden. Voor beperkt kwetsbare gebouwen en locaties is dit een *standaardwaarde* (art. 5.11 Bkl) waar gemotiveerd van af geweken mag worden.

2.2 Aandachtsgebied

Een aandachtsgebied is het gebied waarbinnen aanwezigen mogelijk kunnen overlijden als gevolg van een incident met gevaarlijke stoffen. Op basis van drie typen effecten die kunnen optreden bij een ongeval met gevaarlijke stoffen, worden drie verschillende aandachtgebieden bepaald:

- Brandaandachtsgebied (BAG).
- Explosieaandachtsgebied (EAG).
- Gifwolkaandachtsgebied (GAG).

De gemeente moet in het omgevingsplan binnen deze aandachtsgebieden rekening houden met het groepsrisico. Hierbij gaat het om de kans per jaar dat tien of meer personen overlijden als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen een aandachtsgebied. De onder de voormalige wetgeving gehanteerde groepsrisicografiek (fN-curve) is in het Bkl vervangen door de beschouwing van de mate van bescherming binnen aandachtsgebieden (art.5.15 Bkl). Het noemen van het aantal van tien personen betekent dus niet meer dat de kans berekend moet worden. Maar dit mag wel, bijvoorbeeld als onderbouwing voor eventuele aanvullende maatregelen binnen een aandachtsgebied.

Buisleiding(en)

Voor hogedruk (aardgas)buisleidingen is alleen een BAG van toepassing, waarvan de omvang afhankelijk is van de diameter en de druk van de buisleiding (Bkl bijlage VII, D.2). De aandachtsgebieden worden getoond op het Portaal Atlas Veiligheid [4].

2.3 Voorschriftengebied

Een gemeente kan binnen een aandachtsgebied voorschriftengebieden aanwijzen (ze is verplicht een besluit te nemen over het wel of niet aanwijzen van voorschriftengebieden binnen een aandachtsgebied (art. 5.14 Bkl)). Dat kan een deel van of het gehele aandachtsgebied zijn. Een voorschriftengebied mag niet groter zijn dan een aandachtsgebied. Een gemeente kan ook besluiten geen voorschriftengebied aan te wijzen.

Locaties binnen brand- en explosieaandachtsgebieden waar zeer kwetsbare gebouwen zijn toegestaan moeten *altijd* als voorschriftengebied aangewezen worden (art. 5.14 Bkl). In het aangewezen voorschriftengebied gelden conform Bbl aanvullende bouweisen voor nieuwbouw en vervangende nieuwbouw van beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen. Voor gedeelten van een bouwwerk buiten het voorschriftengebied gelden deze aanvullende bouweisen niet.

Binnen een gifwolkaandachtsgebied (GAG) is het niet mogelijk een voorschriftengebied aan te wijzen waar aanvullende bouweisen gelden. De te treffen bouwkundige maatregel tegen een gifwolk is het handmatig kunnen uitschakelen van een mechanisch ventilatiesysteem. Dit is al een standaard bouwkundige eis in het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl art. 4.124, lid 4) en geldt zowel voor (vervangende) nieuwbouw als voor tijdelijke bouwwerken (Bbl art.4.129).

2.3.1 Brandvoorschriftengebied

Binnen een brandvoorschriftengebied gelden voor nieuw te bouwen gebouwen aanvullende bouweisen (art. 4.91 t/m 4.95 van het Bbl) die betrekking hebben op de brandwerendheid, de brandklasse van het buitenoppervlak en het dak, de vluchtroute en de sterkte van het bouwwerk bij brand. Deze eisen hebben tot doel om mensen in een gebouw beter te beschermen tegen de effecten van een brand.

2.4 EV-beleid gemeente Amsterdam

Het vigerende EV-beleid van de gemeente Amsterdam dateert uit 2012 en is opgesteld onder de voormalige wetgeving en daardoor niet toegespitst op de omgevingswet. In tabel 1 is het uitvoeringsbeleid betreffende hogedruk aardgasleidingen weergegeven [5]. De beoordeling in dit rapport geschiedt op basis van het vigerende beleid.

Zone	Wettelijk	Uitvoeringsbeleid Amsterdam	Eventuele afwijking uivoeringsbeleid
Binnen 4 of 5 meter buisleiding	Geen objecten ivm zakelijke rechtstrook	Geen aanvulling	
Binnen 100% letaliteit bij breuk leiding	GR verantwoording	Geen objecten voor minder zelfredzame personen. GR overschrijding oriëntatiewaarde	Afwijking van beleid wordt als beslispunt voorgelegd aan bestuur
Buiten 100% letaliteit maar binnen invloedsgebied	Beperkte GR verantwoording (hulpverlening en zelfredzaamheid)	Beperkte ontwikkelingen in beginsel aanvaardbaar	
Binnen invloedsgebied	GR verantwoording bij toename GR of overschrijding oriëntatiewaarde	Geen overschrijding oriëntatiewaarde	(Toename) Overschrijding oriëntatiewaarde wordt als specifiek beslispunt voorgelegd aan bestuur

Tabel 1. Uitvoeringsbeleid ruimtelijke besluiten binnen invloedsgebied hogedruk aardgasleidingen [5]

2.5 Omgevingsplan

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft elke gemeente één omgevingsplan voor haar grondgebied. Het omgevingsplan is de uitwerking van het beleid van de gemeente over hoe zij het leefgebied wil ontwikkelen en beschermen. Het omgevingsplan bevat hiermee alle regels voor de fysieke leefomgeving.

3 EV-beoordeling

3.1 Planbeschrijving

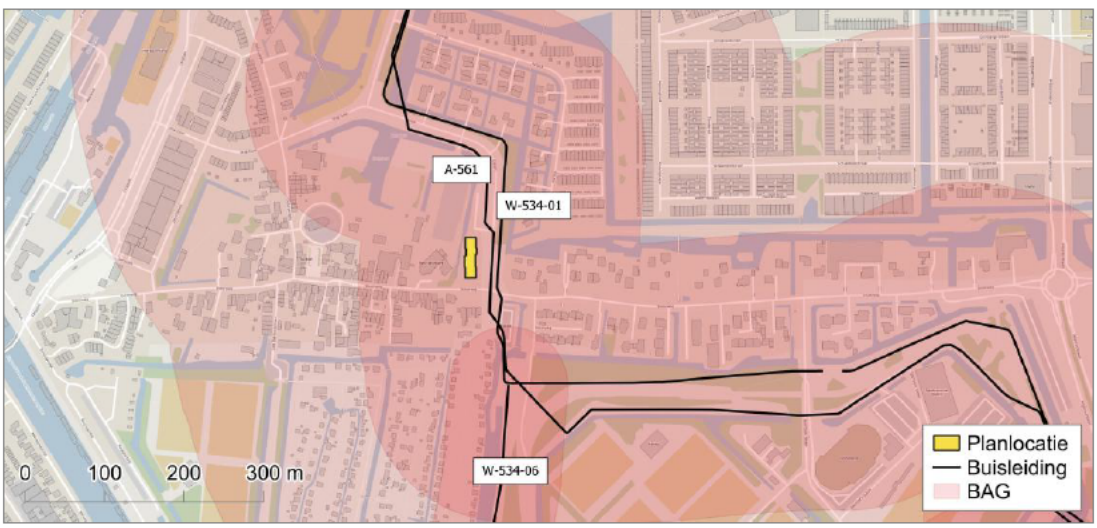
Het huidige short stay appartementenhotel telt 36 appartementen. Op de PAV-kaart 'Kwetsbare gebouwen en locaties' wordt het huidige pand aangeduid met de categorie 'kwetsbaar' [4].

Het planvoornemen betreft de transformatie van short stay verblijf naar beschermd wonen (24-uursopvang). Het gaat om maximaal 39 bewoners. De doelgroep betreft personen vanaf 18 jaar die weinig zelfredzaam zijn, niet in staat zijn om zelfstandig te wonen en die (tijdelijk) 24-uurs ondersteuning nodig hebben. De ondersteuning is gericht op herstel, op het vergroten van de zelfredzaamheid, het voorkomen en oplossen van crisissituaties en waar het kan toewerken naar zelfstandiger wonen. De doelgroep bestaat uit mensen bij wie sprake is van meervoudige complexe problematiek op het gebied van psychiatrie en/of psychosociaal (bijv. voormalig dakloosheid), en/of verslaving en/of een (licht) verstandelijke beperking en/of forensische achtergrond.

Gezien de (mogelijk) beperkte zelfredzaamheid van de doelgroep heeft de gemeente Amsterdam besloten om het planvoornemen aan te merken als 'zeer kwetsbaar'.

3.2 Inventarisatie risicobronnen

Figuur 1 toont de ligging van het plangebied ten opzichte van de hogedruk aardgasleidingen. Te zien is dat de planlocatie binnen het brandaandachtsgebied ligt van de aardgasleidingen A-561 en W-534-01 (Bkl VII-D). Het BAG van aardgasleiding W-534-06 reikt niet tot over de planlocatie. De EV-contouren van de aardgasleidingen worden in de volgende paragraaf besproken. Overige relevante risicobronnen zijn niet aanwezig [4].

Figuur 1. Ligging planlocatie t.o.v. aardgasleidingen en brandaandachtsgebied [4]

3.3 Hogedruk aardgasleidingen

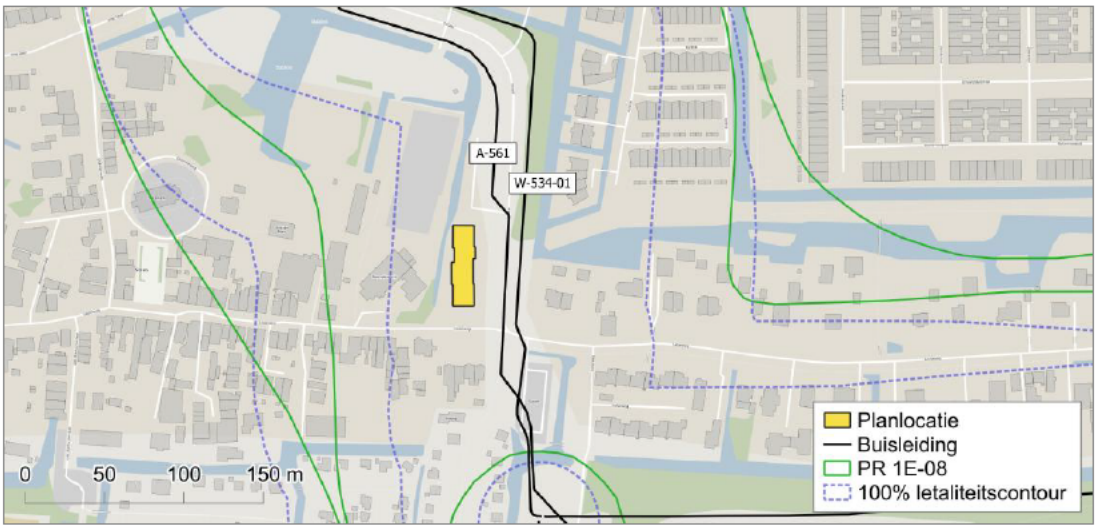
Tabel 2 toont de kenmerken van de aardgasleidingen en de afstand van de planlocatie tot de buisleiding.

Leidingnr.	Diameter [mm / inch]	Druk [bar]	Afstand 100% letaliteit [m]	BAG [m]	Afstand tot planlocatie [m]
A-561	762 / 30	66.2	160	405	18
W-534-01	406 / 16	40	80	175	27
W-534-06	168 / 6	40	40	75	143

Tabel 2. Kenmerken hogedruk aardgasleidingen [6]

3.3.1 Plaatsgebonden risico

Figuur 2 toont de plaatsgebonden risicocontour (PR) 10^{-8}/jr van de aardgasleidingen [4]. Er is geen sprake van een contour voor de grenswaarde van 10^{-6}/jr. Het plaatsgebonden risico vormt daarmee geen belemmering voor de voorgenomen planontwikkeling.

Figuur 2. Plaatsgebonden risico en 100% letaliteitscontour aardgasleidingen [4]

3.3.2 Aandachtsgebieden

In figuur 1 is te zien dat de planlocatie binnen het BAG van aardgasleidingen A-561 en W-534-01 ligt. Daarom dient conform artikel 5.15 van het Bkl rekening te worden gehouden met de kans op het overlijden van tien of meer personen in het geval van een incident (het groepsrisico). Dit wordt nader uitgewerkt in hoofdstuk 6.

Aangezien de planlocatie buiten het BAG van aardgasleiding W-534-06 ligt, is nader onderzoek naar deze buisleiding niet van toepassing.

Beschouwing 100%-letaliteitscontour

De 100%-letaliteitscontour begrenst de zone binnen een aandachtsgebied waarbij in een kwantitatieve risicoberekening wordt aangenomen dat alle aanwezigen, zowel binnen- als buitenshuis, bij het maatgevende scenario overlijden in geval van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het maatgevende scenario voor hogedruk aardgasleidingen is fakkelbrand door leidingbreuk. Ontwikkelingen binnen de 100%-letaliteitscontour leveren daarmee een grotere bijdrage aan het groepsrisico dan daarbuiten. Gesteld kan worden dat de afstand van de voorgenomen ontwikkeling tot de risicobron (mede) bepalend is voor de te nemen (aanvullende) maatregelen. Voor buisleidingen A-561 en W-534-01 geldt een 100%-letaliteitscontour van resp. 160 en 80 m [6]. Uit figuur 2 blijkt dat de planlocatie binnen deze contour ligt, de meest risicovolle zone binnen het aandachtsgebied.

3.3.3 Voorschriftengebied

Aangezien het planvoornemen een zeer kwetsbaar gebouw betreft, is het bevoegd gezag verplicht een brandvoorschriftengebied aan te wijzen. Aangezien het hier om een bestaand gebouw gaat zijn de bijbehorende aanvullende bouweisen niet van toepassing, die zijn enkel van toepassing op (vervangende) nieuwbouw (zie paragraaf 2.3).

3.3.4 Belemmeringengebied

Het belemmeringengebied dient ten behoeve van het onderhoud van de buisleiding. In een belemmeringengebied worden kwetsbare gebouwen niet toegelaten, tenzij die een functionele binding hebben met die buisleiding (Bkl, artikel 5.19 a.1). Ook worden zeer kwetsbare gebouwen niet toegelaten (a.2). Voor buisleidingen met een druk tussen 16 en 40 bar geldt een belemmeringengebied van 4 m aan weerszijden van de buisleiding, gemeten vanaf het hart van de buisleiding (art. 5.18 Bkl). Voor buisleidingen met een druk hoger dan 40 bar geldt een belemmeringengebied van 5 m.

Buisleiding A-561, met een druk 66.2 bar, heeft een belemmeringengebied van 5 m. Buisleiding W-534-01, met druk van 40 bar, heeft een belemmeringengebied van 4 m. De planlocatie ligt buiten de belemmeringengebieden.

4 Toets gemeentelijk EV-beleid

Het planvoornemen wordt getoetst aan het vigerende EV-beleid uit 2012 [5]. Geconstateerd is dat de planlocatie binnen de 100% letaliteitscontour van hogedruk aardgasleidingen A-561 en W-534-01 ligt. Binnen deze contour zijn objecten voor minder zelfredzame personen niet toegestaan. Afwijking van dit beleid wordt als specifiek beslispunt voorgelegd aan het bestuur (zie ook tabel 1 in paragraaf 2.4). Aanvullend wordt langs buisleidingen gestreefd naar een groepsrisico (GR) lager dan de oriëntatiewaarde.

In onderhavig planvoornemen gaat het om personen die (mogelijk) beperkt zelfredzaam zijn. Toch biedt het beleid een opening om deze ontwikkeling mogelijk te maken [5]: '*Alleen indien het economisch of maatschappelijk noodzakelijk is en de bestrijdbaarheid en de zelfredzaamheid voldoende op orde zijn, kan een object voor minder zelfredzame personen worden gesitueerd binnen het 100% letaliteitsgebied. Deze afweging wordt als specifiek beslispunt aan het dagelijks bestuur of verantwoordelijke bestuurder ter besluitvorming voorgelegd*.'

Uit de Business case 'Beschermt Wonen Ditlaar' blijkt dat er een grote behoefte is aan nieuwe permanente locaties voor MOBW (Maatschappelijke Opvang Beschermd Wonen) 24-uursopvang in de stad. De planlocatie aan de Ditlaar 3 is één van de locaties waar dit gerealiseerd kan gaan worden. De maatschappelijke noodzaak is hoog.

De toekomstige bewoners zullen in meer of mindere mate zelfredzaam zijn. De zelfredzame bewoners kunnen zelfstandig van de bron af vluchten. De minder zelfredzame bewoners kunnen onder begeleiding van het aanwezige personeel vluchten.

De hoogte van het groepsrisico zal niet tot nauwelijks wijzigen door het planvoornemen aangezien het aantal aanwezige personen niet significant verandert na transformatie van het gebouw (36 appartementen) tot beschermd wonen (maximaal 39 bewoners).

In het bestemmingsplan Dorp Sloten en Ringvaartdijk Oost is de groepsrisicoberekening van de aardgasleidingen opgenomen. Buisleiding W-534-01 heeft een GR van 0.51 keer de oriëntatiewaarde. Buisleiding A-561 heeft een GR van 1.2 keer de oriëntatiewaarde, dus hoger dan de oriëntatiewaarde. De kilometer buisleiding met dit groepsrisico ligt echter op grote afstand van de planlocatie (ca. 1.2 km ten noorden daarvan).

Het bestuur van de veiligheidsregio kan advies geven over bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid (Bkl art. 5.2).

5 Verantwoording groepsrisico

5.1 Algemeen

In een omgevingsplan wordt voor beperkt en (zeer) kwetsbare gebouwen en (beperkt) kwetsbare locaties binnen een aandachtsgebied rekening gehouden met de kans op het overlijden van een groep van tien of meer personen per jaar als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval veroorzaakt door een activiteit (het groepsrisico). Hieraan wordt voldaan als gewaarborgd is dat (Bkl, artikel 5.15 lid 2 onder b):

1) Maatregelen zijn getroffen ter bescherming van personen in die gebouwen en op die locaties, of
2) Het aantal doorgaans aanwezige personen of de tijd dat die aanwezig zijn in die gebouwen en op die locaties beperkt is.

5.2 Beschrijving scenario

Geconstateerd is dat het planvoornemen binnen het brandaandachtsgebied van hogedruk aardgasleidingen ligt. Alvorens in te gaan op eventueel te treffen maatregelen ter beperking van het groepsrisico wordt in deze paragraaf het maatgevende scenario in het BAG van een hogedruk aardgasleiding toegelicht.

Het ongeval dat bij buisleidingen als maatgevend wordt gezien is een breuk van de aardgasleiding die ontstaat tijdens (graaf)werkzaamheden. Als gevolg daarvan stroomt het gas onder hoge druk uit en ontsteekt. Een dergelijke fakkelbrand heeft zeer grote afmetingen en veroorzaakt een intense hittestraling waardoor gebouwen in de nabije omgeving in brand kunnen raken. De fakkelbrand neemt na verloop van tijd af in afmetingen (hoogte en diameter) omdat de druk in de leiding zal afnemen. De afsluiters dienen door de leidingbeheerder zo snel mogelijk te worden dichtgestuurd. Na het afsluiten van de leiding zal de fakkel kleiner worden doordat de toevoer stopt, maar zal wel blijven branden totdat de druk in de leiding gelijk wordt aan de omgevingsdruk.

5.3 Verantwoording groepsrisico brandaandachtsgebied

Voor de invulling van Bkl artikel 5.15 wordt verwezen naar het ‘Stappenplan besluitvorming groepsrisico’ van het RIVM [7]. Hierin worden de volgende stappen onderscheiden:

- Afstand houden van het aandachtsgebied
- Waarderen al bestaande bescherming
    - is de basisbescherming op orde
    - biedt bestaande omgeving voldoende bescherming
- Overwegen aanvullende bescherming
    - binnen aandachtsgebieden afstand houden
    - aanvullende risicocommunicatie op orde

- beperken aantal aanwezige personen
- voldoende vlucht- en schuilmogelijkheden
- meerwaarde aanvullende bouwmaatregelen

Hierna worden deze stappen achtereenvolgens doorlopen.

➢ *Afstand houden van het aandachtsgebied*

Het planvoornemen betreft de transformatie van een reeds bestaand pand waardoor (meer) afstand houden tot de risicobron geen mogelijkheid is.

➢ *Waarderen al bestaande bescherming*

Is de basisbescherming op orde (o.a. het PR, organisatie van hulpdiensten en risicocommunicatie)? Voor wat betreft het plaatsgebonden risico is de basisbescherming op orde: er is geen sprake van een $PR10^{-6}$ contour bij de buisleidingen. Voor de organisatie van hulpdiensten en risicocommunicatie kan de Veiligheidsregio worden geraadpleegd.

Biedt de bestaande omgeving voldoende bescherming? Er is geen bescherming aanwezig in de vorm van een aarden wal of anderszins waardoor de bestaande omgeving in geval van leidingbreuk geen bescherming biedt. Wel kan via de bestaande wegenstructuur van de aardgasleidingen af gevlucht worden (Sloterweg).

➢ *Overwegen aanvullende bescherming*

Aanvullende bescherming kan bestaan uit verschillende maatregelen; van afstand houden binnen het aandachtsgebied tot aanvullende risicocommunicatie tot vlucht- en schuilmogelijkheden. Hieronder worden enkele maatregelen besproken.

- Aanvullende bronmaatregelen

Er zijn geen mogelijkheden voor aanvullende bronmaatregelen nabij de aardgasleidingen. De omgeving is al bebouwd en leiding A-561 ligt bovendien onder het asfalt van Ditlaar zelf waardoor maatregelen als extra gronddekking of een waarschuwingslint ingraven niet voor de hand liggen.

- Afstand houden binnen aandachtsgebied

Zoals eerder aangegeven gaat het om een reeds bestaand gebouw waardoor meer afstand houden geen mogelijkheid is.

- Aanvullende risicocommunicatie

De toekomstige bewoners en personeel dienen zich bewust te zijn van de risico's die de nabijgelegen buisleidingen met zich meebrengen en hoe zij bij een ongeval moeten handelen (vluchten/schuilen). Daartoe kan bijvoorbeeld in de meterkast van elke woning een informatiekaart geplaatst worden met informatie over:

- de ligging van de hogedruk aardgasleidingen,
- de scenario's en effecten behorend bij hogedruk aardgasleidingen,
- hoe te handelen in geval van een calamiteit (handelingsperspectief),
- vluchtwegen.

Op deze manier is geborgd dat de noodzakelijke informatie altijd aanwezig is en bewoners op de hoogte zijn, ook wanneer een woning nieuwe bewoner(s) krijgt door bijvoorbeeld verhuizing.

In geval (graaf)werkzaamheden door Gasunie gaan plaatsvinden wegens onderhoud aan de buisleidingen, kunnen de bewoners en personeel eventueel hiervan op de hoogte worden gesteld.

Gerichte risico- en crisiscommunicatie met aanwezigen binnen de aandachtsgebieden in geval van een calamiteit (bijvoorbeeld via NL-Alert) kan ertoe bijdragen dat alarmering van het gebied sneller verloopt. Hierbij dient aan te worden gegeven wat het gewenste handelingsperspectief is (schuilen of vluchten).

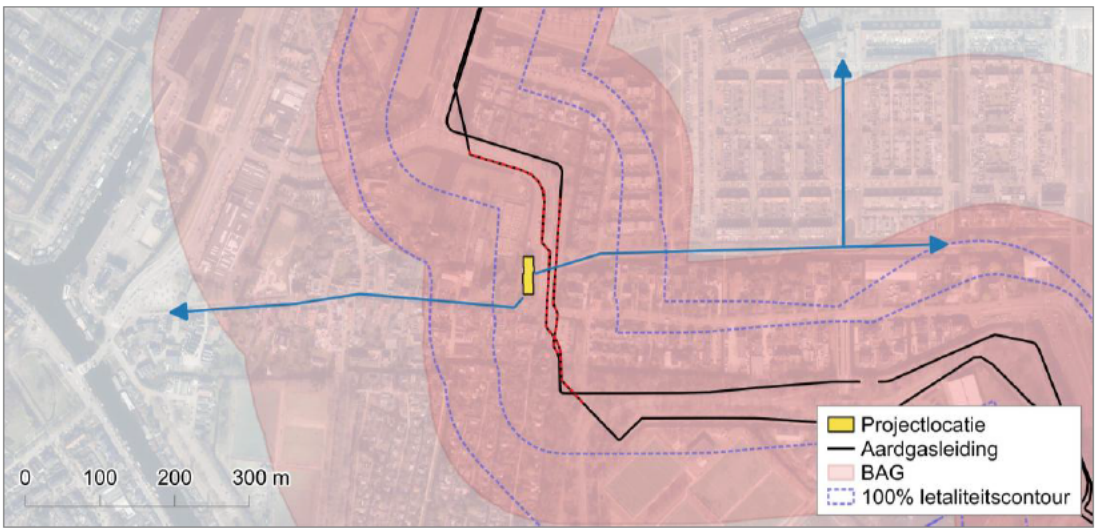
- Beperken van het aantal aanwezige personen

Het gebouw telt 36 appartementen. Het aantal verblijvende personen na transformatie tot beschermd wonen wijzigt niet significant (maximaal 39 bewoners). Wat wel verandert is de duur van de aanwezigheid van personen, die neemt toe. Namelijk van korte verblijfsduur bij short stay hotel, naar permanente aanwezigheid bij wonen.

- Vlucht- en schuilmogelijkheden

Tijdens een incident is de afstand tussen het gebouw en de exacte locatie van het incident bepalend voor de hoeveelheid hittestraling en de kans dat het gebouw in brand raakt. Schuilen in een gebouw is niet mogelijk wanneer leidingbreuk op korte afstand (binnen de 100% letaliteitscontour) van het gebouw plaatsvindt omdat het gebouw vlam zal vatten. Op grotere afstand van de leidingbreuk is schuilen en/of vluchten wel mogelijk.

Voor onderhavig project geldt dat wanneer binnen respectievelijk 160 m en 80 m van de planlocatie leidingbreuk optreedt in respectievelijk buisleiding A-561 en W-534-01 (zie de rode stippellijn in figuur 3), het gebouw vlam zal vatten.

Figuur 3. Vluchtroutes en relevante leidingdelen i.v.m. 100% letaliteitscontour (rode stippellijn)

Bij leidingbreuk op grotere afstand van de planlocatie (buiten de 100% letaliteitscontour) geldt in het algemeen geldt dat een gebouw bescherming kan bieden aan personen die zich in de gebouwen bevinden, totdat het gebouw eventueel in brand komt te staan (secundaire brand). Het eerste handelingsperspectief is dan schuilen maar daarnaast zijn ook vluchtwegen van belang.

Figuur 3 toont enkele mogelijke vluchtroutes vanaf de planlocatie. Er kan effectief van de aardgasleidingen af worden gevlucht, mocht dat noodzakelijk of wenselijk zijn. De toekomstige bewoners zijn in meer of mindere mate zelfredzaam. De zelfredzame personen kunnen zelfstandig van de bron af vluchten. De minder zelfredzame personen kunnen onder begeleiding van het aanwezige personeel vluchten.

Of er voldoende vlucht- en schuilmogelijkheden zijn is niet eenduidig te beantwoorden. De overlevingskans is sterk afhankelijk van de afstand tot de leidingbreuk.

- Meerwaarde aanvullende bouwmaatregelen

Het planvoornemen betreft een zeer kwetsbaar gebouw waardoor het aanwijzen van een brandvoorschriftengebied verplicht is. De aanvullende bouweisen die hieruit volgen gelden echter alleen voor (vervangende) nieuwbouw en niet voor bestaande bouw zoals hier het geval is (zie ook paragraaf 2.3).

Het bestaande gebouw was voorheen een logiesgebouw. Opgemerkt wordt dat voor logiesgebouwen de brandveiligheidseisen strenger zijn dan voor woongebouwen. Dit omdat de tijdelijk verblijvende gasten vaak onbekend zijn met het logiesgebouw. Aan een woongebouw gelden zwaardere eisen voor daglicht, ventilatie, geluid, bruikbaarheid en comfort.

5.4 Bkl artikel 5.2 Veiligheidsrisico's van branden, rampen en crises

Naast artikel 5.15 dient ook rekening te worden gehouden met artikel 5.2 uit het Bkl. Dit artikel schrijft voor dat in een omgevingsplan rekening gehouden wordt met het belang van:
1°. het voorkomen, beperken en bestrijden van branden, rampen en crises;
2°. de mogelijkheden voor personen om zich daarbij in veiligheid te brengen; en
3°. de geneeskundige hulpverlening aan personen.

Het bestuur van de veiligheidsregio kan hierover advies geven (art. 10 Wet veiligheidsregio's).

Door de planontwikkeling verandert het transport van aardgas door de buisleiding niet. De kans op een incident blijft gelijk. Ook verandert de bestrijding van een incident niet door het planvoornemen. Aangenomen wordt dat deze in de huidige situatie voldoende is en daarom ook voor de toekomstige situatie voldoende zal zijn.

6 Conclusie

In verband met de voorgenomen wijziging van short stay verblijf naar beschermd wonen in een reeds bestaand gebouw aan Ditlaar 3 in Amsterdam is het externe veiligheidsrisico van de nabijgelegen hogedruk aardgasleidingen beschouwd. De belangrijkste conclusies naar aanleiding van de beoordeling worden in dit hoofdstuk benoemd.

Plaatsgebonden risico

Er is geen sprake van een PR 10^{-6}-contour voor aardgasleidingen A-561 en W-534-01. Het plaatsgebonden risico vormt geen belemmering voor het planvoornemen.

Aandachtsgebieden

- Het gebouw ligt binnen het brandaandachtsgebied van A-561 en W-534-01.
- Het gebouw ligt binnen de 100% letaliteitscontour van beide aardgasleidingen.
- Het planvoornemen wordt aangemerkt als 'zeer kwetsbaar'. Het aanwijzen van een voorschriftengebied is daarom verplicht. Aangezien het planvoornemen een bestaand gebouw betreft zijn de aanvullende bouweisen niet van toepassing.

Belemmeringengebied

Het belemmeringengebied legt geen beperkingen op aan het planvoornemen.

Toets EV-beleid Amsterdam

In beginsel is het planvoornemen, bestaande uit minder zelfredzame personen, niet toegestaan binnen de 100% letaliteitscontour, tenzij sprake is van economische of maatschappelijke noodzaak en de bestrijdbaarheid en zelfredzaamheid voldoende op orde zijn.

Verantwoording groepsrisico

- Het aantal personen dat mogelijk wordt blootgesteld aan de effecten van een leidingbreuk wijzigt niet of nauwelijks door het planvoornemen.
- De invloed van het planvoornemen op het groepsrisico is nihil.
- In hoofdstuk 4 zijn maatregelen aangedragen die kunnen bijdragen aan het beperken van het groepsrisico waaronder aanvullende risicocommunicatie.
- Het bestuur van de veiligheidsregio kan advies geven over zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid.

Referenties

1.	Ministerie BZK	2018	Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) Stb. 2018, nr. 292. Laatst gewijzigd Stb. 2025, 166
2.	Ministerie BZK	2018	Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) Stb. 2018, nr. 293. Laatst gewijzigd Stb. 2025, 199
3.	Ministerie BZK	2018	Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) Stb. 2018, 291. Laatst gewijzigd Stb. 2024, 368
4.	Ministerie I&W	2024	Portaal Atlas Veiligheid, geraadpleegd januari 2026 https://www.registerexterneveiligheid.nl/pav-kaarten
5.	Gemeente Amsterdam	2012	Uitvoeringsbeleid Externe veiligheid Amsterdam, Definitief 1.0, 14 mei 2012
6.	RIVM	2013	Carola versie 1.0.0.52
7.	RIVM	2025	https://www.rivm.nl/omgevingsveiligheid/handboek/stappenplannen/verantwoording-ontwerp-veilige-omgeving/besluitvorming-groepsrisico